

Merve Dündar¹
Politika Analisti

YURT DIŞINDA DOĞAN VE TÜRKİYE CUMHURİYETİ VATANDAŞLIK HAKKINI KAZANANLARIN SAYISI YAKLAŞIK 1,5 MİLYON OLABİLİR Mİ?

Yurt dışında doğup Türkiye Cumhuriyeti vatandaşlık hakkı kazananların sayısı, son dönemde ülkede merak edilen ve seçim sürecinde de sık sık tartışmalara neden olan bir konu. Ülkemiz, tarihi boyunca farklı kültürlerin ve toplumların kesişim noktasında yer almasıyla bilinirken son yıllarda yaşanan gayrimenkul alımıyla Türkiye vatandaşlığı elde edilmesi, göç akınları ve sığınmacı krizi, Türkiye'nin kozmopolit yapısını daha da belirgin hale getirmiştir. Ancak, vatandaşlık başvuruları ve kazananların sayısı ile ilgili net ve güncel verilerin kamuya açıklanmaması, bu konuda spekülasyonlara ve eleştirilere yol açmıştır. Bu yazıda, Türkiye Cumhuriyeti vatandaşlık hakkı kazananların sayısı, kamuya açıklanan TÜİK verileri kullanılarak tahmin edilmeye çalışılmaktadır.

TÜİK adrese dayalı nüfus kayıt sistemi ikamet edilen illere göre doğum yerleri verisi

TÜİK Adrese Dayalı Nüfus Kayıt Sistemi Sonuçlarına göre Türkiye'de ikamet eden nüfus, 31 Aralık 2022 tarihi itibarıyla 85 milyon 279 bin 553 kişiye ulaşmış olup bu rakam ülke sınırları içinde ikamet eden Türkiye Cumhuriyeti vatandaşlarını ve yabancı uyruklu nüfusu kapsamaktadır.² 2022 yılı verilerine göre 85 milyonun 1 milyon 823 bin 836'sını ülkemizde ikamet eden yabancı uyruklu nüfus oluşturmaktadır. Yabancı uyruklu nüfusa geçici koruma statüsüyle ülkede bulunan Suriyeliler dahil değildir.³ Yabancı uyruklu nüfus çıkarıldığında geriye

¹ <https://www.tepav.org.tr/tr/ekibimiz/s/1376/Mukaddes+Merve+Dundar>

² TÜİK Adrese Dayalı Nüfus Kayıt Sistemi, ülke sınırları içinde ikamet eden Türkiye Cumhuriyeti vatandaşlarını ve yabancı uyruklu kişileri kapsamaktadır.

³ Yabancı uyruklu nüfus kapsamında; referans tarihinde geçerli ikamet veya çalışma iznine sahip kişiler, uluslararası koruma kimlik belgesi gibi ikamet izni yerine geçen kimlik belgesi olan ve referans tarihinde geçerli adres beyanı olan kişiler ve izinle Türkiye Cumhuriyeti vatandaşlığından çıkmış referans tarihinde geçerli adres beyanı olan mavi kart hamili kişiler değerlendirilmiştir. Kurs, turizm, bilimsel araştırma vb. nedenlerle 3 aydan kısa süreli vize veya ikamet iznine sahip yabancılar ile geçici koruma statüsüyle ülkede bulunan Suriyeliler nüfusa dâhil değildir.

Bu çalışmada ifade edilen bulgular, yorumlar, sonuçlar, öneriler ve görüşler tamamen yazarına aittir. TEPAV'ın resmi görüşü değildir. © TEPAV, aksi belirtilmedikçe her hakkı saklıdır.

kalan 83 milyon Türkiye Cumhuriyeti vatandaşı içerisinden ne kadarının sonradan vatandaşlık hakkı kazananlardan olduğu ise belirtilmemektedir. Bu yazıda Türkiye Cumhuriyeti vatandaşlık hakkı kazananların sayısını tahmin edebilmek için TÜİK'in "ikamet edilen illere göre doğum yerleri" verisi kullanılacaktır.

Söz konusu "ikamet edilen illere göre doğum yerleri" verisi kullanılarak Türkiye'de ikamet eden Türkiye Cumhuriyeti vatandaşlarının ve yabancı uyruklu nüfusun doğum yerleri (81 il, yurt dışı ve bilinmeyen) tespit edilebilmektedir.⁴ Buradan yola çıkarak "ikamet edilen illere göre doğum yerleri" verisinin,

- Türkiye'de doğan ve Türkiye'de ikamet eden Türkiye Cumhuriyeti vatandaşlarını,
- Doğum yeri bilinmeyen⁵ ve Türkiye'de ikamet edenleri,
- Yurt dışında doğan ve Türkiye'de ikamet eden Türkiye Cumhuriyeti vatandaşlarını,
- Yurt dışında doğan ve Türkiye'de ikamet eden yabancı uyruklu nüfusu,
- Yurt dışında doğan ve Türkiye'de ikamet eden Türkiye Cumhuriyeti vatandaşlık hakkı kazananları,

kapsadığı çıkarımı yapılabilmektedir.

Türkiye'nin toplam nüfusu, yurt dışında doğanlar ve yabancılar

Türkiye nüfusu 2022 yılında 2014 yılına kıyasla yüzde 9,8 büyürken yurt dışında doğan ve Türkiye'de ikamet eden kişilerin sayısı aynı dönemde yüzde 122,1 artmıştır. Ancak yurt dışında doğan ve Türkiye'de ikamet eden bu kişilerin ne kadarının Türkiye Cumhuriyeti vatandaşı (Türkiye Cumhuriyeti vatandaşlık hakkı kazananlar dahil) ne kadarının yabancı uyruklu nüfus olduğu ayrımı verilmemektedir. Bunun tespit edilebilmesi için yurt dışında doğan ve Türkiye'de ikamet eden nüfus ile Türkiye'deki yabancı uyruklu nüfusun farkı alınacaktır.

Yurt dışında doğan ve Türkiye'de ikamet eden nüfustan Türkiye'deki yabancı uyruklu nüfusu çıkardığımızda yurt dışında doğan ve Türkiye'de ikamet eden Türkiye Cumhuriyeti vatandaşlarının/vatandaşlık hakkı kazananların toplamına ulaŐılmaktadır.⁶ 2022 yılı verilerine göre yurt dışında doğan ve Türkiye'de ikamet eden Türkiye Cumhuriyeti vatandaşlarının/vatandaşlık hakkı kazananların toplamı 1 milyon 418 bin 847 kişiye ulaŐmıŐtır. Bu değer 2014 yılına kıyasla yüzde 50,7 artmıştır (Tablo 1).

⁴ Doğum yeri olarak belirtilen 81 il, yurtdıŐı ve bilinmeyen seçeneklerinin toplamı, o ilin nüfus değeri (Adrese Dayalı Nüfus Kayıt Sistemi Sonuçları) ile birebir örtüşmektedir.

⁵ 1 milyon 121 bin 468 kişinin doğum yeri bilinmemektedir.

⁶ Türkiye'deki yabancı uyruklu nüfusun doğum yeri verisine ulaŐılamadıĐı için dikkate alınmayarak tamamının yurtdışında doğduğu varsayılmıştır.

YURT DIŞINDA DOĞAN VE TÜRKiYE CUMHURİYETİ VATANDAŞLIK HAKKINI KAZANANLARIN SAYISI YAKLAŞIK 1,5 MİLYON OLABİLİR Mİ?

Tablo 1 Türkiye nüfusu, yurt dışında doğan nüfus ve yabancı uyruklu nüfus verileri, 2014-2022

Yıl	Türkiye nüfusu	Yurt dışında doğan ve Türkiye’de ikamet eden nüfus	Türkiye’deki yabancı uyruklu nüfus	Yurt dışında doğan ve Türkiye’de ikamet eden Türkiye Cumhuriyeti vatandaşları/vatandaşlık hakkı kazananlar
2014	77.695.904	1.459.775	518.279	941.496
2015	78.741.053	1.592.437	650.308	942.129
2016	79.814.871	1.777.290	816.410	960.880
2017	80.810.525	1.923.894	919.061	1.004.833
2018	82.003.882	2.278.490	1.211.034	1.067.456
2019	83.154.997	2.668.594	1.531.180	1.137.414
2020	83.614.362	2.609.982	1.333.410	1.276.572
2021	84.680.273	3.141.351	1.792.036	1.349.315
2022	85.279.553	3.242.683	1.823.836	1.418.847

Kaynak: TÜİK Adrese Dayalı Nüfus Kayıt Sistemi Sonuçları, TEPAV hesaplamaları

Yurt dışında doğan ve Türkiye’de ikamet eden Türkiye Cumhuriyeti vatandaşlarının/vatandaşlık hakkı kazananların il bazlı değerlendirmesi

Sonuçlar il bazında değerlendirildiğinde 2022 yılında yurt dışında doğan ve Türkiye’de ikamet eden Türkiye Cumhuriyeti vatandaşlarının/vatandaşlık hakkı kazananların ikamet ettiği illerin başında İstanbul, Bursa, İzmir, Antalya ve Hatay illeri gelmektedir (Tablo 2 ve Harita 1).

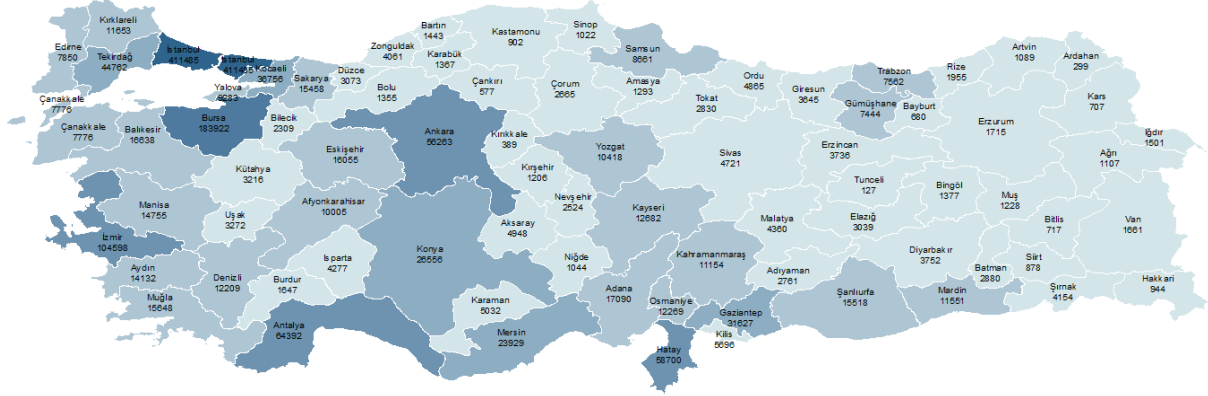
Tablo 2 Yurt dışında doğan ve Türkiye’de ikamet eden Türkiye Cumhuriyeti vatandaşlarının/vatandaşlık hakkı kazananların en fazla olduğu ilk 20 il, 2022

İl	Yurt dışında doğan ve Türkiye’de ikamet eden Türkiye Cumhuriyeti vatandaşlarının/vatandaşlık hakkı kazananlar	İl	Yurt dışında doğan ve Türkiye’de ikamet eden Türkiye Cumhuriyeti vatandaşlarının/vatandaşlık hakkı kazananlar
İstanbul	411.485	Mersin	23.929
Bursa	183.922	Adana	17.090
İzmir	104.598	Balıkesir	16.638
Antalya	64.392	Eskişehir	16.055
Hatay	58.700	Muğla	15.648
Ankara	56.263	Şanlıurfa	15.518
Tekirdağ	44.762	Sakarya	15.458
Kocaeli	36.756	Manisa	14.755
Gaziantep	31.627	Aydın	14.132
Konya	26.556	Kayseri	12.682

Kaynak: TÜİK Adrese Dayalı Nüfus Kayıt Sistemi Sonuçları, TEPAV hesaplamaları

YURT DIŐANDA DOĞAN VE TÜRKİYE CUMHURİYETİ VATANDAŞLIK HAKKINI KAZANANLARIN SAYISI YAKLAŞIK 1,5 MİLYON OLABİLİR Mİ?

Harita 1 Yurt dışında doğan ve Türkiye’de ikamet eden Türkiye Cumhuriyeti vatandaşlarının/vatandaşlık hakkı kazananların illere göre sayısı, 2022

Kaynak: TÜİK Adrese Dayalı Nüfus Kayıt Sistemi Sonuçları, TEPAV hesaplamaları

Burada dikkati çeken bir diğer nokta ise, yurt dışında doğan ve Türkiye’de ikamet eden Türkiye Cumhuriyeti vatandaşlarının/ vatandaşlık hakkı kazananların sayısının 2022 yılında 2014 yılına kıyasla Türkiye genelinde yüzde 50,7 artarken il bazında bakıldığında 22 ilde yüzde 100’ün üzerinde artış kaydetmiş olmasıdır. Bu illerin başında Osmaniye, Kilis, Şanlıurfa, Erzincan ve Gaziantep gelmektedir (Tablo 3).

Tablo 3 Yurt dışında doğan ve Türkiye’de ikamet eden Türkiye Cumhuriyeti vatandaşları/vatandaşlık hakkı kazananlar, 2014-2022 yüzde değişimi %100’ün üzerinde olan iller

il	Yurt dışında doğan ve Türkiye’de ikamet eden Türkiye Cumhuriyeti vatandaşlarının/vatandaşlık hakkı kazananların 2014-2022 % değişimi	il	Yurt dışında doğan ve Türkiye’de ikamet eden Türkiye Cumhuriyeti vatandaşlarının/vatandaşlık hakkı kazananların 2014-2022 % değişimi
Osmaniye	734%	Karabük	156%
Kilis	688%	Malatya	155%
Şanlıurfa	427%	Kahramanmaraş	148%
Erzincan	335%	Karaman	146%
Gaziantep	274%	Hakkari	129%
Siirt	272%	Diyarbakır	122%
Şırnak	254%	Elazığ	116%
Hatay	240%	Antalya	112%
Batman	195%	Bingöl	112%
Mersin	173%	Konya	110%
Bitlis	166%	Adıyaman	104%

Kaynak: TÜİK Adrese Dayalı Nüfus Kayıt Sistemi Sonuçları, TEPAV hesaplamaları

Sayısal olarak ise yurt dışında doğan ve Türkiye’de ikamet eden Türkiye Cumhuriyeti vatandaşları/vatandaşlık hakkı kazananlar, 2022 yılında 2014 yılına kıyasla 477 bin 351 kişi artmıştır. En fazla artış görülen iller ise İstanbul, Hatay, Bursa Antalya ve Gaziantep’tir (Tablo 4 ve Harita 2).

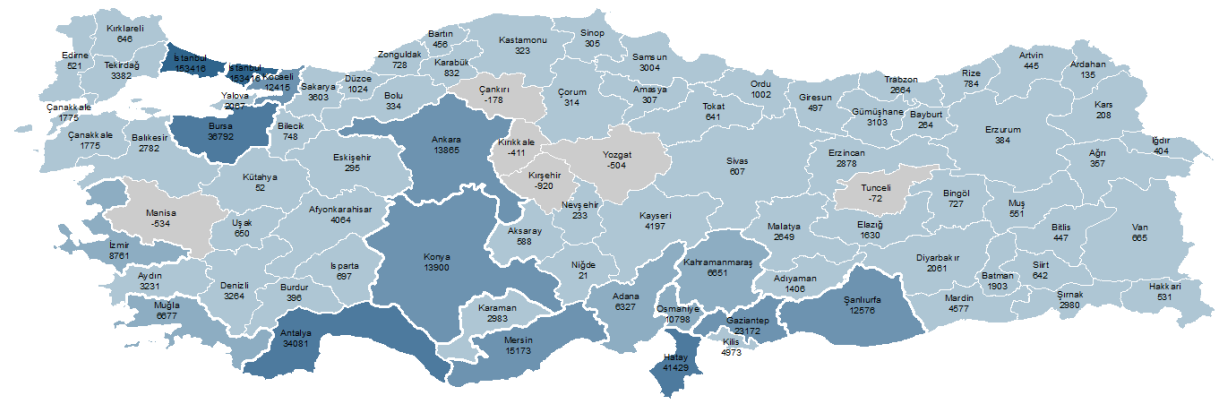
YURT DIŐANDA DOĞAN VE TÜRKiYE CUMHURiYETi VATANDAŞLIK HAKKINI KAZANANLARIN SAYISI YAKLAŞIK 1,5 MİLYON OLABİLİR Mİ?

Tablo 4 Yurt dışında doğan ve Türkiye’de ikamet eden Türkiye Cumhuriyeti vatandaşları/vatandaşlık hakkı kazananlar, 2014-2022 farkı en fazla olan ilk 20 il

İl	Yurt dışında doğan ve Türkiye’de ikamet eden Türkiye Cumhuriyeti vatandaşlarının/vatandaşlık hakkı kazananların 2014-2022 farkı	İl	Yurt dışında doğan ve Türkiye’de ikamet eden Türkiye Cumhuriyeti vatandaşlarının/vatandaşlık hakkı kazananların 2014-2022 farkı
İstanbul	153.416	Osmaniye	10.798
Hatay	41.429	İzmir	8.761
Bursa	36.792	Muğla	6.677
Antalya	34.081	Kahramanmaraş	6.651
Gaziantep	23.172	Adana	6.327
Mersin	15.173	Kilis	4.973
Konya	13.900	Mardin	4.577
Ankara	13.865	Kayseri	4.197
Şanlıurfa	12.576	Afyonkarahisar	4.064
Kocaeli	12.415	Sakarya	3.603

Kaynak: TÜİK Adrese Dayalı Nüfus Kayıt Sistemi Sonuçları, TEPAV hesaplamaları

Harita 2 Yurt dışında doğan ve Türkiye’de ikamet eden Türkiye Cumhuriyeti vatandaşlarının/vatandaşlık hakkı kazananların illere göre 2014-2022 farkı

Kaynak: TÜİK Adrese Dayalı Nüfus Kayıt Sistemi Sonuçları, TEPAV hesaplamaları

Bu illerin ne çıkmasında yurt dışında doğan ve Türkiye’de ikamet eden Türkiye Cumhuriyeti vatandaşlık hakkı kazananlar etkili olabilir mi?

Genellikle iş, eğitim, aile birleşimi veya diğer nedenlerle ailesi yurt dışına yerleŐen ve bu nedenle yurt dışında doğan ve daha sonra Türkiye’ye dönen Türk vatandaşlarının sayısının çok olduğu bilinmektedir. Ancak bu durumun, il dağılımları ve deđiŐimleri göz önünde bulundurulduğunda yurt dışında doğan ve Türkiye’de ikamet eden Türkiye Cumhuriyeti vatandaşlarının sayısını tamamen açıkladığı düŐünülmemektedir. Yukarıda belirtildiği gibi İstanbul, Bursa, İzmir, Antalya ve Hatay gibi iller, bu gruba dahil olan bireylerin sayısı açısından ne çıkmaktadır. Bununla birlikte, Osmaniye, Kilis, Şanlıurfa, Erzincan ve Gaziantep gibi iller ise en fazla artış gösteren iller arasında yer almaktadır. Bu iller, göçmen etkisiyle açıklanabileceği gibi yabancılara yapılan konut satışlarının yüksek olduğu ve göçmen nüfusun yoğun olduğu illerle de uyumlu bir Őekilde rtŐmektedir. Türkiye genelindeki yabancılara

YURT DIŞINDA DOĞAN VE TÜRKiYE CUMHURİYETİ VATANDAŞLIK HAKKINI KAZANANLARIN SAYISI YAKLAŞIK 1,5 MİLYON OLABİLİR Mİ?

yapılan konut satışlarının 2022 verilerine⁷ göre 67 bin 490 olduğu belirtilmektedir. İstanbul, Antalya, Mersin, Ankara, Bursa, Yalova, İzmir, Sakarya, Trabzon ve Samsun ise en fazla konut satışı yapılan ilk 10 il olarak sıralanmaktadır. Ayrıca, 17 Mayıs 2023 tarihi itibariyle geçici koruma kapsamında bulunan Suriyelilerin⁸ en fazla olduğu ilk 10 il arasında İstanbul, Gaziantep, Şanlıurfa, Hatay, Adana, Mersin, Bursa, İzmir, Konya ve Ankara yer almaktadır. Bu veriler göz önünde bulundurulduğunda, bu illerdeki yurt dışında doğan ve Türkiye’de ikamet eden Türkiye Cumhuriyeti vatandaşlık hakkı kazananların sayısının etkisinin daha yüksek olduğu düşünölmektedir.

Yurt dışında doğanların doğdukları ölkeler ile yabancılar nüfusunun vatandaşlık ölkeleri

2022 yılı verilerine göre yurt dışında doğan ve Türkiye’de ikamet eden 3 milyon 242 bin 683 kişinin doğduğu ölkelere bakıldığında Bulgaristan, Almanya, Suriye, Irak, Afganistan, Rusya, İran, Türkmenistan, Azerbaycan ve Özbekistan öne çıkmaktadır. 2022 yılında 2014 yılına kıyasla Makedonya ve Bulgaristan’da doğanların sayısı azalırken diğer ölkelerde doğanların sayısı artmıştır (Tablo 5).

Tablo 5 Yurt dışında doğanların doğum yerleri, 2022 yılına göre ilk 20 ölkeler, 2014-2022

Ölke	Yurt dışında doğanların doğum yerleri 2014	Yurt dışında doğanların doğum yerleri 2022	Ölke	Yurt dışında doğanların doğum yerleri 2014	Yurt dışında doğanların doğum yerleri 2022
Bulgaristan	382.068	351.654	Kazakistan	19.333	67.888
Almanya	259.078	337.201	Ukrayna	16.184	63.797
Suriye	66.056	304.126	Suudi Arabistan	12.640	58.872
Irak	52.220	284.904	Fransa	28.091	46.433
Afganistan	33.770	186.282	Hollanda	32.043	42.223
Rusya Federasyonu	30.253	161.503	Kırgızistan	13.645	39.415
İran	30.192	151.348	Mısır	3.488	38.921
Türkmenistan	19.876	123.592	Birleşik Krallık	32.251	38.115
Azerbaycan	46.107	110.248	Belçika	27.850	36.716
Özbekistan	29.632	105.993	Kuzey Makedonya	44.342	36.574

Kaynak: TÜİK Adrese Dayalı Nüfus Kayıt Sistemi Sonuçları, TEPAV hesaplamaları

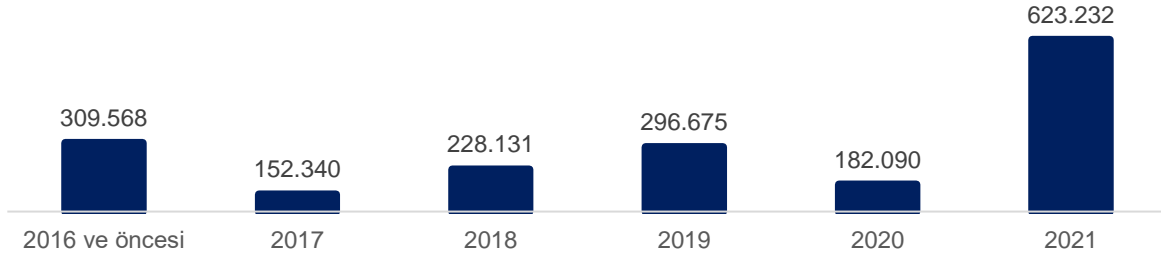
Daha önce de belirtildiği gibi yurt dışında doğan ve Türkiye’de ikamet eden nüfusun içerisinde yabancı uyruklu nüfus da yer almaktadır. Yabancı nüfusun Türkiye’de ikamet etmeye başladıkları yıllara göre sayılarına bakıldığında 2021 yılındaki artış dikkat çekmektedir (Grafik 1).

⁷ TÜİK, Konut Satış İstatistikleri, Aralık 2022. <https://data.tuik.gov.tr/Bulten/Index?p=Konut-Satis-Istatistikleri-Aralik-2022-49526>

⁸ Göç İdaresi Başkanlığı Geçici Koruma İstatistikleri. <https://www.goc.gov.tr/gecici-koruma5638>

YURT DIŞINDA DOĞAN VE TÜRKiYE CUMHURİYETİ VATANDAŞLIK HAKKINI KAZANANLARIN SAYISI YAKLAŞIK 1,5 MİLYON OLABİLİR Mİ?

Grafik 1 Türkiye’de ikamet etmeye baŐladıĐı yıla göre yabancı uyruklu nüfus, 2016-2021

Kaynak: TÜİK Adrese Dayalı Nüfus Kayıt Sistemi Sonuçları

Yurt dışında doğan ve Türkiye’de ikamet eden Türkiye Cumhuriyeti vatandaşlarının/vatandaşlık hakkı kazananların doğdukları ülkelere göre dağılımları

2022 yılı verilerine göre yurt dışında doğan ve Türkiye’de ikamet eden nüfus ile Türkiye’de ikamet eden yabancı nüfusun⁹ farkı alındığında yurt dışında doğan ve Türkiye’de ikamet eden Türkiye Cumhuriyeti vatandaşları/vatandaşlık hakkı kazanan 1 milyon 418 bin 847 kişinin doğduğu ülkeler belirlenmektedir. Buna göre bu ülkelerin başında Bulgaristan, Almanya, Suriye, Suudi Arabistan ve Özbekistan gelmektedir (Tablo 6).

Tablo 6 Yurt dışında doğanların doğum yerleri ve vatandaşlık ülkesine göre yabancı nüfus, 2022

Ülke	Yurt dışında doğan nüfus	Yabancı uyruklu nüfus	Yurt dışında doğan ve Türkiye’de ikamet eden Türkiye Cumhuriyeti vatandaşları /vatandaşlık hakkı kazananlar	Ülke	Yurt dışında doğan nüfus	Yabancı uyruklu nüfus	Yurt dışında doğan ve Türkiye’de ikamet eden Türkiye Cumhuriyeti vatandaşları/ vatandaşlık hakkı kazananlar
Bulgaristan	351.654	16.612	335.042	KKTC	28.084	2.862	25.222
Almanya	337.201	110.453	226.748	Kazakistan	67.888	45.530	22.358
Suriye	304.126	99.360	204.766	Birleşik Krallık	38.115	17.193	20.922
Suudi Arabistan	58.872	3.031	55.841	ABD	30.922	12.793	18.129
Özbekistan	105.993	61.754	44.239	Yunanistan	30.893	13.583	17.310
Fransa	46.433	4.526	41.907	İsviçre	16.249	1.288	14.961
Azerbaycan	110.248	68.884	41.364	Kırgızistan	39.415	24.485	14.930
Belçika	36.716	1.917	34.799	Ukrayna	63.797	50.357	13.440
Kuzey Makedonya	36.574	1.902	34.672	BAE	10.930	423	10.507
İran	151.348	117.026	34.322	Rusya	161.503	151.049	10.454
Hollanda	42.223	8.104	34.119	İrak	284.904	275.305	9.599

Kaynak: TÜİK Adrese Dayalı Nüfus Kayıt Sistemi Sonuçları, TEPAV hesaplamaları

⁹ Türkiye’deki yabancı uyruklu nüfusun doğum yeri verisine ulaşamadığı için dikkate alınmayarak tamamının yurtdışında doğduğu varsayılmıştır. Yabancı nüfus verisi vatandaşlık ülkesine göre verilmekte olup yabancıların doğduğu ülke ile vatandaşlık ülkesinin aynı olduğu varsayılmıştır.

Gurbetçi etkisi tüm ülkelerdeki artışı açıklayabilir mi?

Yurt dışında doğan ve Türkiye’de ikamet eden Türkiye Cumhuriyeti vatandaşlarının/vatandaşlık hakkı kazananların sayısının ülke dağılımları çeşitli sebeplerle açıklanabilmektedir. Türkiye’de yaşayan ve Türk vatandaşı olan kişilerin doğdukları ülkeler, genellikle geçmişte gerçekleşen göç dalgalarıyla ilişkilidir. Örneğin, Bulgaristan ve Almanya gibi ülkeler, Türkiye’de ikamet eden vatandaşların çoğunun geçmişte iş veya aile birleşimi gibi nedenlerle göç ettiği ülkelerdir. Bazı Türk vatandaşları, doğdukları ülkeden gelen aile bağları nedeniyle Türkiye’de ikamet etmeyi tercih edebilirler. Örneğin, Suriye ve Suudi Arabistan gibi ülkelerde doğan Türk vatandaşları, aileleri veya kökenleri nedeniyle Türkiye’de yaşamayı seçebilirler. Yurt dışında doğan Türk vatandaşlarının bir kısmı, üniversite eğitimi veya iş imkanları gibi nedenlerle Türkiye’ye gelmiş olabilir. Ancak bahsedilen faktörlerin, artışı büyük ölçüde açıklamakla birlikte tamamen yansıttığı düşünülmektedir. Yabancılara konut satışı ve uluslararası göç verileri de bu durumu desteklemektedir.

Uyruklara göre 2022 yılında en çok konut satışı¹⁰ Rusya vatandaşlarına yapılmıştır. Rusya’yı İran, Irak, Almanya, Kazakistan, Ukrayna, Afganistan, Kuveyt, Azerbaycan ve ABD takip etmektedir. TÜİK Uluslararası Göç İstatistikleri¹¹ verilerine göre 2016-2021 yılları arasında Türkiye’nin göç hareketliliğine baktığımızda, Türkiye’ye gelen göç içerisinde yabancı uyrukluların, Türk vatandaşlarından fazla olduğu görülmektedir. Türk vatandaşlarının net göç değeri (gelen-giden) 2016 yılında 37 bin 726 iken 2021 yılında 20 bin 656’ya gerilemiştir. Bu değer 2017 ve 2018 yıllarında ise sırasıyla 11 bin 554 ve 26 bin 173 kişi azalmıştır. Bu yıllarda Türk vatandaşlarından giden göç, gelen göçten fazladır (Tablo 7).

Tablo 7 Vatandaşlığa göre Türkiye’ye gelen ve Türkiye’den giden göç, 2016-2021

Yıl	Türkiye’ye gelen göç			Türkiye’den giden göç			Toplam net göç
	Toplam	Türk vatandaşları	Yabancı uyruklular	Toplam	Türk vatandaşları	Yabancı uyruklular	
2016	380.921	107.052	273.869	177.960	69.326	108.634	202.961
2017	466.333	101.772	364.561	253.640	113.326	140.314	212.693
2018	577.457	110.567	466.890	323.918	136.740	187.178	253.539
2019	677.042	98.554	578.488	330.289	84.863	245.426	346.753
2020	340.845	98.349	242.496	420.463	77.810	342.653	-79.618
2021	739.364	124.269	615.095	287.651	103.613	184.038	451.713

Kaynak: TÜİK Uluslararası Göç İstatistikleri

Sonuç olarak, 2022 yılında Türkiye’de ikamet eden 3 milyon 242 bin 683 kişi yurt dışı doğumludur. Aynı yılda yabancı uyruklu nüfus ise 1 milyon 823 bin 836 kişidir. Yurt dışında doğan ve Türkiye’de ikamet eden Türkiye Cumhuriyeti vatandaşlarının/vatandaşlık hakkı kazananların sayısının ise yaklaşık olarak 1 milyon 418 bin 847 olarak tahmin edilmektedir.

¹⁰ TÜİK, Konut Satış İstatistikleri, Aralık 2022. <https://data.tuik.gov.tr/Bulten/Index?p=Konut-Satis-Istatistikleri-Aralik-2022-49526>

¹¹ Yurt dışından gelen göç, ADNKS’de referans yılında kayıtlı olup bir önceki yıl kayıtlı olmayan Türk vatandaşları ile yabancı uyruklu kişileri kapsamaktadır. Yurt dışına giden göç ise ADNKS’de referans yılında kayıtlı olmayıp bir önceki yıl kayıtlı olan Türk vatandaşları ile yabancı uyruklu kişileri kapsamaktadır.

YURT DIŞINDA DOĞAN VE TÜRKiYE CUMHURİYETİ VATANDAŞLIK HAKKINI KAZANANLARIN SAYISI YAKLAŞIK 1,5 MİLYON OLABİLİR Mİ?

Yurt dışında doğan ve Türkiye’de ikamet eden Türkiye Cumhuriyeti vatandaşlık hakkı kazananların sayısı bilinmemektedir. Ancak yabancılara yapılan konut satışı, Türkiye’ye gelen ve giden gç verisi ve yurt dışında doğan ve Türkiye’de ikamet eden Türkiye Cumhuriyeti vatandaşlarının/vatandaşlık hakkı kazananların sayısının en fazla olduğu ve arttığı iller ile doğdukları lkeler dikkate alındığında bu veri içerisinde önemli bir paya sahip olduğu dŐnlmektedir.

YURT DIŞINDA DOĞAN VE TÜRKiYE CUMHURİYETİ VATANDAŞLIK HAKKINI KAZANANLARIN SAYISI YAKLAŞIK 1,5 MİLYON OLABİLİR Mİ?

Ek: Yurt dışında doğan ve Türkiye’de ikamet eden Türkiye Cumhuriyeti vatandaşlarının/vatandaşlık hakkı kazananların sayısı, 2014-2022

İl	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022
Adana-1	10.763	11.059	11.569	12.348	13.139	14.192	16.070	16.431	17.090
Adıyaman-2	1.355	1.403	1.466	1.695	2.113	2.223	2.536	2.674	2.761
Afyonkarahisar-3	5.941	5.423	5.776	5.730	5.973	5.926	7.583	9.178	10.005
Ağrı-4	750	722	837	893	935	1.005	1.045	1.092	1.107
Aksaray-68	4.360	3.974	4.220	3.988	3.960	4.091	4.849	5.059	4.948
Amasya-5	986	947	947	1.022	1.074	1.061	1.251	1.270	1.293
Ankara-6	42.398	42.781	40.371	45.360	45.435	46.675	52.363	54.166	56.263
Antalya-7	30.311	31.605	33.491	35.565	42.610	47.129	55.061	59.615	64.392
Ardahan-75	164	168	190	194	217	258	287	310	299
Artvin-8	644	684	743	798	843	898	994	1.014	1.089
Aydın-9	10.901	10.870	11.226	11.421	11.822	11.963	13.491	13.844	14.132
Balıkesir-10	13.856	13.620	13.650	13.922	14.328	14.375	16.223	16.430	16.638
Bartın-74	987	1.015	1.053	1.070	1.132	1.212	1.299	1.427	1.443
Batman-72	977	1.312	1.651	2.023	2.201	2.298	2.540	2.689	2.880
Bayburt-69	416	408	585	538	562	610	633	650	680
Bilecik-11	1.561	1.538	1.426	1.507	1.789	1.778	2.011	2.142	2.309
Bingöl-12	650	601	663	729	809	845	1.338	1.353	1.377
Bitlis-13	270	247	244	471	499	523	647	685	717
Bolu-14	1.021	1.011	1.035	1.132	1.207	1.201	1.321	1.327	1.355
Burdur-15	1.251	1.220	1.274	1.381	1.434	1.397	1.553	1.576	1.647
Bursa-16	147.130	146.800	146.369	147.075	156.120	166.117	176.311	179.507	183.922
Çanakkale-17	6.001	5.922	5.913	6.029	6.263	6.281	7.603	7.731	7.776
Çankırı-18	755	625	628	676	670	569	602	631	577
Çorum-19	2.351	2.188	1.814	1.962	2.217	2.223	2.383	2.477	2.665
Denizli-20	8.945	9.178	9.450	9.820	10.322	10.385	11.492	11.909	12.209
Diyarbakır-21	1.691	1.795	1.904	2.166	2.436	2.603	3.560	3.645	3.752
Düzce-81	2.049	2.122	2.145	2.279	2.385	2.528	2.984	3.059	3.073

YURT DIŞINDA DOĞAN VE TÜRKiYE CUMHURİYETİ VATANDAŞLIK HAKKINI KAZANANLARIN SAYISI YAKLAŞIK 1,5 MİLYON OLABİLİR Mİ?

İl	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022
Edirne-22	7.329	7.203	7.192	7.254	7.396	7.344	7.893	7.867	7.850
Elazığ-23	1.409	1.411	1.445	1.581	1.771	1.856	2.803	2.958	3.039
Erzincan-24	858	777	699	1.723	2.707	3.182	3.527	3.625	3.736
Erzurum-25	1.331	1.198	1.253	1.326	1.370	1.495	1.636	1.771	1.715
Eskişehir-26	15.760	15.358	15.087	15.525	15.409	15.231	16.112	16.240	16.055
Gaziantep-27	8.455	9.471	10.880	14.547	18.260	22.696	26.028	29.839	31.627
Giresun-28	3.148	2.893	3.270	3.158	3.269	3.217	3.616	3.632	3.645
Gümüşhane-29	4.341	5.238	10.607	13.569	5.419	10.852	5.021	8.432	7.444
Hakkari-30	413	380	388	432	514	606	720	760	944
Hatay-31	17.271	17.979	18.751	24.648	37.792	41.373	47.359	51.953	58.700
İğdir-76	1.097	1.056	1.092	1.212	1.250	1.286	1.413	1.437	1.501
Isparta-32	3.580	3.174	3.259	3.369	3.472	3.426	4.154	4.372	4.277
İstanbul-34	258.069	259.442	262.484	268.549	279.030	299.353	346.867	377.525	411.485
İzmir-35	95.837	95.597	95.899	96.140	97.198	97.400	103.862	103.934	104.598
Kahramanmaraş-46	4.503	4.229	4.471	3.870	6.818	8.213	9.715	10.828	11.154
Karabük-78	535	516	444	471	934	947	1.134	1.253	1.367
Karaman-70	2.049	2.127	2.266	2.368	2.498	2.572	4.538	4.979	5.032
Kars-36	499	487	498	544	578	570	657	693	707
Kastamonu-37	579	329	416	498	606	591	763	825	902
Kayseri-38	8.485	8.406	8.865	9.480	9.930	10.013	11.593	12.323	12.682
Kilis-79	723	894	1.027	2.682	3.813	4.558	4.926	5.227	5.696
Kırkkale-71	800	784	724	708	744	639	623	428	389
Kırklareli-39	11.007	10.920	10.918	10.917	11.051	10.969	11.699	11.619	11.653
Kırşehir-40	2.126	2.004	1.744	1.790	1.676	1.459	1.415	1.329	1.206
Kocaeli-41	24.341	24.733	25.444	26.293	27.195	29.744	34.362	35.145	36.756
Konya-42	12.656	12.436	12.795	14.292	17.337	20.766	24.250	25.735	26.556
Kütahya-43	3.164	2.978	2.996	2.986	2.986	2.980	3.107	3.138	3.216
Malatya-44	1.711	1.535	1.619	1.945	2.464	2.730	3.350	3.858	4.360

YURT DIŞINDA DOĞAN VE TÜRKİYE CUMHURİYETİ VATANDAŞLIK HAKKINI KAZANANLARIN SAYISI YAKLAŞIK 1,5 MİLYON OLABİLİR Mİ?

İl	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022
Manisa-45	15.289	15.016	14.767	14.589	14.600	14.326	15.302	15.004	14.755
Mardin-47	6.974	7.715	8.302	8.834	9.625	9.954	10.830	11.238	11.551
Mersin-33	8.756	9.082	9.714	13.169	15.900	17.602	20.527	22.222	23.929
Muğla-48	8.971	9.203	9.778	10.446	11.481	12.147	14.390	15.045	15.648
MuŐ-49	677	666	668	688	598	638	1.183	1.206	1.228
NevŐehir-50	2.291	2.233	2.282	2.254	2.324	2.362	2.500	2.541	2.524
Niğde-51	1.023	969	978	1.055	1.146	1.121	1.151	1.085	1.044
Ordu-52	3.863	4.174	4.265	4.125	4.206	4.238	4.757	4.756	4.865
Osmaniye-80	1.471	1.506	1.570	1.996	2.710	4.531	6.605	10.086	12.269
Rize-53	1.171	1.135	1.231	1.292	1.481	1.581	1.774	1.843	1.955
Sakarya-54	11.855	11.746	11.894	12.381	12.601	12.755	14.500	14.773	15.458
Samsun-55	5.657	5.701	6.151	6.296	6.351	6.594	7.596	8.240	8.661
Şanlıurfa-63	2.942	3.042	3.349	4.474	6.971	10.094	13.849	15.041	15.518
Siirt-56	236	228	293	358	462	651	714	720	878
Sinop-57	717	674	695	722	842	853	952	987	1.022
Şırnak-73	1.174	1.234	1.323	1.646	2.491	3.249	3.575	3.810	4.154
Sivas-58	4.114	3.756	3.858	3.950	3.947	3.968	4.516	4.686	4.721
Tekirdağ-59	41.380	41.427	41.606	41.743	42.202	42.283	44.390	44.617	44.762
Tokat-60	2.189	2.012	2.097	2.076	2.121	2.233	2.668	2.691	2.830
Trabzon-61	4.898	4.912	5.189	5.377	5.746	5.914	6.878	7.120	7.562
Tunceli-62	199	177	155	138	152	122	174	128	127
UŐak-64	2.622	2.577	2.679	2.767	2.772	2.763	3.141	3.202	3.272
Van-65	996	974	970	969	1.053	1.126	1.497	1.588	1.661
Yalova-77	7.216	7.150	7.076	7.096	7.139	7.202	8.111	8.568	9.283
Yozgat-66	10.922	8.829	9.407	9.296	9.066	9.064	9.834	10.504	10.418
Zonguldak-67	3.333	3.198	3.410	3.425	3.487	3.609	3.985	3.998	4.061
Toplam	941.496	942.129	960.880	1.004.833	1.067.456	1.137.414	1.276.572	1.349.315	1.418.847